

Høringsudkast

Kompetencevurdering i den lægelige videreuddannelse

Sundhedsstyrelsens
vejledning

Januar 2020

1 Indledning

I henhold til § 6, stk. 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger udarbejder Sundhedsstyrelsen vejledninger for evaluering og kompetencevurdering af den enkelte uddannelseslæge.

Vejledningen gælder for uddannelsesforløb i såvel basisuddannelsen som i introduktions- og hoveduddannelsen efter 2003 uddannelsesordningen.

Vejledningen indeholder rammer og hovedprincipper for kompetencevurderingen med særlig vægt på de situationer, hvor kompetencer ikke opnås som planlagt eller hvor uddannelsesforløbet ikke kan godkendes.

2 Uddannelsesplan

I henhold til § 3 stk. 3 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1256 af 25. oktober 2007 om lægers kliniske basisuddannelse og § 4 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger, udarbejder ansættelsesstedet og uddannelseslægen inden for rammerne fastsat i uddannelsesprogrammet, en individuel uddannelsesplan.

Uddannelsesplanen er en individualisering af uddannelsesprogrammet til uddannelseslægen, hvor indsatsområder er identificeret og en plan for, hvornår og hvordan kompetencerne konkret erhverves på det enkelte uddannelsessted, herunder også i forbindelse med kurser og eventuelt fokuserede ophold.

Uddannelsesplanen har til formål at understøtte kompetenceudviklingen ved at rette fokus i uddannelsesforløbet mod erhvervelse af kompetencer i takt med udviklingen af uddannelseslægens aktuelle kompetenceniveau og i takt med afdelingens mulighed for at give uddannelses tilbud.

Uddannelsesplanen for det enkelte uddannelsessted skal angive, hvilke obligatoriske kurser, den enkelte læge skal deltage i under den aktuelle ansættelse. Hvis tidspunkt for afholdelse af et obligatorisk kursus ikke kendes ved udarbejdelse af uddannelsesplanen, skal det fremgå på hvilket tidspunkt deltagelse i kurset senest skal være besluttet. Ansættelsesstedet har sammen med uddannelseslægen ansvar for, at alle obligatoriske kurser er gennemført og godkendt inden afslutningen af uddannelsesforløbet.

Uddannelsesplanen udarbejdes i fællesskab af ansættelsesstedet og uddannelseslægen umiddelbart efter tiltrædelse i hvert uddannelseselement. Uddannelsesplanen skal foreligge godkendt af både ansættelsessted og uddannelseslægen senest 14 dage efter første ansættelsesdag i den kliniske basisuddannelse og senest 4 uger efter første ansættelsesdag i intro- og hoveduddannelsesforløb.

Uddannelsesplanen er et dynamisk værktøj, og ansættelsesstedet og uddannelseslægen har et fælles ansvar for at uddannelsesplanen løbende udvikles og justeres. Mindre justeringer af uddannelsesplanen kan aftales mundtligt mellem uddannelseslægen og vejleder.

Hvis der i et uddannelsesforløb indgår flere uddannelseselementer, skal gennemførelsen af hvert uddannelseselement være godkendt senest ved påbegyndelsen af ansættelse i næste element.

Undtagelse herfra kan kun ske, såfremt der mellem ansættelsesstederne for de pågældende uddannelseselementer indgås aftale herom og der udarbejdes justeret uddannelsesplan, som godkendes af begge ansættelsessteder og uddannelseslægen, jf. afsnit 5.

For de problematiske forløb, hvor en flytning af en kompetence til et andet uddannelseselement er nødvendig, inddrages Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

3 Evaluering af uddannelseslægen

Under hvert element af uddannelsesforløbet har ansættelsesstedet ansvar for, at uddannelseslægen løbende evalueres. Både ansættelsesstedet og uddannelseslægen har pligt til at være opmærksom på, om opnåelse af kompetencer sker som planlagt i uddannelsesplanen.

Karrierevejledning indgår som en del af evalueringen af uddannelseslægen, som er beskrevet i målbeskrivelsen for den kliniske basisuddannelse, i specialernes målbeskrivelser og i det enkelte uddannelsesprogram.

Karrierevejledningen skal være med til at sikre, at lægen foretager det bedste valg i forhold til muligheder og kompetencer inden for den fastsatte tidsramme i den lægelige videreuddannelse jf. Sundhedsstyrelsens vejledning ”Karrierevejledning i den lægelige videreuddannelse”.

I forbindelse med den løbende uddannelsesproces er det vigtigt, at enhver aftale eller lign. mellem uddannelseslægen og ansættelsesstedet, der er af betydning for uddannelsesforløbet og erhvervelse af kompetencer, foreligger dokumenteret i skriftlig form. Ansættelsesstedet har ansvaret for, at den efter omstændighederne nødvendige dokumentation foreligger. Uddannelseslægen skal altid have mulighed for at kommentere den skriftlige dokumentation.

4 Dokumentation

Alle opnåede kompetencer, der er knyttet til det enkelte uddannelseselement jf. uddannelsesprogrammet, skal attesteres af den uddannelsesansvarlige læge enten i logbog.net eventuelt med papirdokumentation, hvis uddannelsen er påbegyndt inden etableringen af den elektroniske logbog. Hvis alle planlagte kompetencer i det pågældende uddannelseselement ikke erhverves, skal der indgås ny aftale mellem uddannelseslægen og de pågældende afdelinger. Godkendt logbog, evt. indgåede aftaler, attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement og godkendt teoretisk uddannelse er den formelle dokumentation for at kunne søge om hhv. tilladelse til selvstændigt virke og speciallægeanerkendelse. Ansøgning om tilladelse til selvstændigt virke og speciallægeanerkendelse sendes til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvor også oplysninger om dokumentationskrav og ansøgningsprocedure kan findes.

5 Justering af uddannelsen

Hvis kompetencer ikke opnås som planlagt, har ansættelsesstedet ansvaret for at uddannelsesplanen justeres. Den justerede plan skal angive hvornår og hvordan manglende kompetencer kan opnås.

Vurderer ansættelsesstedet, trods én eller flere justeringer af uddannelsesplanen, at der er risiko for at kompetencerne i henhold til uddannelsesprogrammet ikke kan opnås inden for den fastsatte tidsramme indkalder ansættelsesstedet til en samtale med uddannelseslægen. Uddannelseslægen skal på forhånd orienteres om temaet for mødet og tilbydes mulighed for at have en bisidder med til samtalen. På grundlag af samtalen udarbejder ansættelsesstedet en justeret uddannelsesplan og et referat af samtalen. Uddannelsesplan og referat skal foreligge senest 2 uger efter samtalen og godkendes af uddannelseslægen.

Hvis der ikke kan opnås enighed om den justerede uddannelsesplan skal sagen forelægges for Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse som træffer afgørelse om uddannelsesplanen.

Ansættelsesstedet fastlægger en tidsplan for opfølgende samtaler mellem ansættelsesstedet og uddannelseslægen samt evt. bisidder. Første samtale skal være afholdt senest 6 uger efter justering af uddannelsesplanen. Ved denne samtale vurderes, om de aftalte kompetencer er eller forventes opnået som planlagt samt om eventuelle øvrige aftaler er overholdt.

Hvis ansættelsesstedet og/eller uddannelseslægen vurderer, at det ikke er muligt at opnå en eller flere kompetencer på det pågældende uddannelsessted, orienteres Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse med henblik på eventuel justering af uddannelsesprogrammet for den pågældende afdeling, samt justering af uddannelsesforløbet og uddannelsesplanen for uddannelseslægen.

5.1 Kompetencer opnået som planlagt

Hvis det ved den opfølgende samtale konstateres, at kompetencer er opnået som planlagt i den justerede uddannelsesplan, fortsætter uddannelseslægen uddannelsesforløbet efter den justerede uddannelsesplan og der foretages løbende evaluering af uddannelseslægen.

5.2 Kompetencer ikke opnået som planlagt

Hvis det ved den opfølgende samtale konstateres, at kompetencer ikke er opnået som planlagt, er mulighederne følgende:

5.2.1 Kompetencer, der kan opnås ved yderligere justering af uddannelsesplan

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at manglende kompetencer kan opnås ved justering af uddannelsesplanen, justeres planen som beskrevet ovenfor.

5.2.2 Kompetencer, der ikke kan opnås inden for planlagt tid

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at manglende kompetencer ikke kan opnås inden for den planlagte tid til uddannelseselementet er der følgende muligheder:

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under næste delelement af ansættelsen

Vurderer ansættelsesstedet, efter drøftelse med uddannelseslægen, at manglende kompetencer kan opnås i det næste delelement af uddannelsen, kan ansættelsesstedet aftale med ansættelsesstedet for næste delelement, at opnåelse af de manglende kompetencer skal indgå i uddannelsesplanen for næste delelement. Aftalen mellem de to ansættelsessteder skal foreligge skriftlig.

Det oprindelige ansættelsessted sender aftalen til Det Regionale Råd for Læge Videreuddannelse, som godkender aftalen.

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under forlænget ansættelse på samme afdeling

Vurderer ansættelsesstedet, efter drøftelse med uddannelseslægen, at manglende kompetencer bedst opnås ved forlængelse af ansættelsen, kan der indgås aftale herom. Aftalen skal være skriftlig og indeholde en justeret uddannelsesplan med plan for hvornår og hvordan de manglende kompetencer opnås. Den forlængede ansættelse skal godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

- Aftale om at manglende kompetencer opnås under forlænget ansættelse på anden afdeling

Vurderer ansættelsesstedet og uddannelseslægen, at manglende kompetencer bedst opnås ved forlængelse af ansættelsen på anden afdeling, kan der indgås aftale herom. Aftalen skal indeholde en justeret uddannelsesplan for, hvornår og hvordan manglende kompetencer opnås. Forlænget ansættelse godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse og af den afdeling som modtager uddannelseslægen under den forlængede ansættelse.

Forlænget ansættelse kan kun finde sted på anden afdeling, hvor der foreligger et godkendt uddannelsesprogram, og hvor den reviderede uddannelsesplan kan godkendes.

5.2.3 Forlængelse af ansættelser

Ansættelse i de enkelte elementer i den kliniske basisuddannelse kan maksimalt forlænges tidsmæssigt med 100 % af den planlagte tid.

Ansættelse i introduktionsstilling/det enkelte element af en introduktionsstilling kan maksimalt forlænges tidsmæssigt med 100 % af den planlagte tid.

Ansættelser i de enkelte elementer i hoveduddannelsen kan maksimalt forlænges med 50 % af den planlagte tid. Fravigelse herfra kan beslattes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, når der foreligger særlige grunde.

5.2.4 Kompetencer, der ikke kan opnås

Hvis ansættelsesstedet vurderer, at uddannelseslægen, trods justeringer af uddannelsesplanen, ikke kan opnå de krævede kompetencer, godkendes uddannelseselementet ikke af ansættelsesstedet. Meddelelse herom sendes til uddannelseslægen og til Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

I meddelelsen skal angives de væsentligste grunde til at uddannelsesforløbet ikke har kunnet godkendes. Der skal i videst muligt omfang henvises til eksisterende dokumentation – mødereferater, evalueringsreferater, justerede uddannelsesplaner o. lign. – der belyser uddannelsesforløbet og bestræbelserne for at opnå de krævede kompetencer. Endvidere skal uddannelseslægen gøres bekendt med klageadgangen, jf. punkt 7.

Ved manglende godkendelse af uddannelseselementer skal uddannelsesstedet tilbyde uddannelseslægen vejledning om det videre uddannelsesforløb, herunder om valg af andet speciale.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal ligeledes tilbyde individuel vejledning samt planlægge og godkende en eventuel erstatningsansættelse jf. Vejledning om erstatningsansættelser i den lægelige videreuddannelse.

Af hensyn til en hensigtsmæssig udnyttelse af uddannelseskapaciteten samt for at kunne rådgive den enkelte uddannelseslæge bedst muligt, orienterer det Regionale Råd, der forestår et hoveduddannelsesforløb, der ikke kan godkendes pga. manglende kompetenceopnåelse, de to øvrige Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse herom. Orienteringen gives i form af en kort meddelelse f.eks. ”Hoveduddannelsen i (speciale) for læge (navn og AUT.ID) ophører pr. xx.xx.xxxx pga. manglende kompetenceopnåelse. Lægen informeres om, at denne meddelelse er videregivet til de øvrige to videreuddannelsesregioner.”

Hvis et ansættelsessted vurderer, at ansættelsesforholdet ikke kan fortsætte indtil udløb af ansættelsen og ønsker at opsiges uddannelseslægen, gælder almindelige ansættelsesretlige regler. Ved opsigelsen ophører ansættelsesstedets uddannelsesmæssige forpligtelser. Uddannelseslægen har herefter mulighed for at få individuel vejledning om de videre uddannelsesmuligheder hos Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

6 Obligatorisk teoretisk uddannelsesprogram og kompetencevurdering

I henhold til § 10 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 96 af 2. februar 2018 om uddannelse af speciallæger indgår et obligatorisk teoretisk uddannelsesprogram bestående af generelle kurser, specialespecifikke kurser og et forskningstræningsmodul.

Ved fravær fra et tilmeldt kursus, der udgør mere end 10 % af den fastsatte varighed af kurset, godkendes kurset ikke. Godkendelse af kurset kræver desuden at kursisten har deltaget aktivt, har afleveret eventuelle opgaver til tiden og har demonstreret eventuelle færdigheder som skal opnås på kurset.

Hvis kurset ikke godkendes, skal kursuslederen vurdere, hvilke af de kompetencer, der skal opnås i løbet af kurset, og som den pågældende mangler at opnå. Derefter skal kursuslederen sammen med uddannelseslægen, ansættelsesstedet og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse planlægge, hvordan de manglende kompetencer skal opnås.

Manglende kompetencer vil kunne opnås på følgende måder:

- uddannelseslægen deltager i tilsvarende kursus (kun i den del af kurset som den pågældende ikke tidligere har deltaget i, eller den del der ikke er bestået)
- uddannelseslægen opnår det/de manglende kompetencer ved selvstudie som planlægges sammen med kursusledere
- uddannelseslægen opnår den/de manglende kompetencer under den resterende kliniske uddannelse. Opnåelse af manglende teoretiske kompetencer på et ansættelsessted forudsætter, at ansættelsesstedet kan tilbyde læring og evaluering i forhold til de manglende kompetencer.

Når kursuslederen sammen med uddannelseslægen har planlagt, hvordan manglende kompetencer skal opnås, er ansættelsesstedet ansvarlig for at justere uddannelsesplanen i samarbejde med uddannelseslægen.

7 Klageadgang

Der kan klages over uddannelsesmæssige forhold på den enkelte afdeling til det pågældende Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse Der kan klages til Sundhedsstyrelsen over afgørelser fra Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Sundhedsstyrelsen, den 24. januar 2020

Marlene Øhrberg Krag

/Nanna Svejborg